

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ Nr. 6/2023 din 1 martie 2023
pentru completarea art. 24 din Legea drepturilor pacienților nr. 46/2003
EMITENT: GUVERNUL ROMÂNIEI
PUBLICATĂ ÎN: MONITORUL OFICIAL NR. 178 din 2 martie 2023

În considerarea faptului că statul are obligația de a institui un complex de măsuri de protecție a pacientului, astfel încât acestuia să îi fie respectate drepturile și să poată beneficia de serviciile medicale necesare în condițiile asigurării protecției datelor cu caracter personal,

ținând cont de Recomandarea Avocatului Poporului nr. 171/2022, prin care se comunică Ministerului Sănătății necesitatea modificării cadrului legal privind reglementarea situației accesului la informațiile cu caracter personal pentru pacienții care ajung la unitatea sanitară într-o stare de imposibilitate absolută de a-și exprima acordul cu privire la desemnarea unei persoane care să aibă acces la informațiile cu caracter confidențial din foaia medicală de observație, în timpul vieții sale, precum și după deces,

având în vedere că, potrivit legii, pacientul are acces la datele medicale personale, precum și dreptul de a alege o altă persoană care să fie informată în locul său, iar acordul pacientului privind desemnarea persoanelor care pot fi informate cu privire la starea sa de sănătate, la rezultatele investigațiilor, la diagnosticul, prognosticul, tratamentul, respectiv la datele personale se exprimă în scris, prin completarea formularului prevăzut în anexa nr. 5 la Normele de aplicare a Legii drepturilor pacientului nr. 46/2003, aprobate prin Ordinul ministrului sănătății nr. 1.410/2016,

dat fiind faptul că din partea pacientului care se prezintă la unitatea sanitară în stare gravă, sedat, intubat, inconștient, hipoacuzic și altele asemenea nu se poate obține acordul privind comunicarea datelor medicale personale,

ținând cont că informațiile cu caracter confidențial pot fi furnizate numai în cazul în care pacientul își dă consimțământul explicit sau dacă legea o cere în mod expres,

având în vedere că în situația în care pacientul se află, din punct de vedere fizic, în imposibilitatea de a-și exprima acordul cu privire la desemnarea unei persoane care să aibă acces la informațiile medicale cu caracter confidențial, rudele/apartinătorii pacientului decedat se lovesc de refuzul unității sanitare față de solicitarea acestora de a obține informații medicale, existând doar posibilitatea ca moștenitorii să obțină, pe cale judecătorească, documentația medicală a pacientului decedat,

având în vedere că, deși capacitatea de folosință a persoanei încetează la moartea acesteia, în virtutea respectului datorat persoanei umane, memoria persoanei decedate și opțiunile făcute în timpul vieții trebuie ocrotite și ulterior decesului, iar

dreptul de opțiune al pacientului privind păstrarea confidențialității cu privire la starea de sănătate nu este transmisibil mortis causa, păstrându-se astfel opțiunea exprimată până la momentul morții.

Având în vedere că în cuprinsul legii nu se reglementează situația în care, la internare sau pe parcursul furnizării serviciilor de sănătate, în timpul cărora a decedat, pacientul a fost în imposibilitatea exprimării acordului cu privire la comunicarea datelor medicale personale,

potrivit prevederilor art. 1 alin. (2) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în cazurile neprevăzute de lege și în lipsa uzanțelor se aplică dispozițiile legale privitoare la situații asemănătoare, iar când nu există asemenea dispoziții, principiile generale ale dreptului.

Ținând cont de prevederile art. 80 și 81 din Legea nr. 287/2009, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care reglementează situațiile referitoare la determinarea funeraliilor, dispunerea cu privire la corpul defunctului, prelevarea de organe, țesuturi și celule umane, în scop terapeutic și științific, în lipsa unei opțiuni exprese a persoanei decedate, precum și la necesitatea exprimării acordului prealabil și expres al soțului supraviețuitor, părinților, descendenților, rudelor în linie colaterală până la al patrulea grad inclusiv,

având în vedere că, în situația în care un pacient este în imposibilitatea de a-și exprima consimțământul, regula trebuie să fie cea a comunicării datelor despre pacient rudelor/moștenitorilor acestuia, până la un anumit grad, iar excepția să fie dată de situația în care pacientul respectiv și-a exprimat dorința referitoare la păstrarea confidențialității datelor despre sănătatea sa.

Ținând cont de faptul că în cazul unei evoluții fulminante soldate cu decesul pacientului care s-a prezentat la unitatea sanitară în imposibilitatea absolută de a-și exprima opțiunea privind prelucrarea datelor medicale cu caracter personal, familia acestuia poate obține aceste date numai în baza unei hotărâri emise de instanță.

Ținând cont de sesizările înregistrate la Ministerul Sănătății prin care se reclamă îngrădirea accesului familiei la datele medicale ale defunctului,

dat fiind faptul că informațiile privind starea pacientului, rezultatele investigațiilor, diagnosticul, prognosticul, tratamentul, datele personale intră în noțiunea de viață privată/familială, fiind consacrate în egală măsură și în art. 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, iar îngrădirea, prin textul legii, a familiei de a avea acces la datele medicale ale defunctului, care la data internării a fost în imposibilitatea absolută de a-și exprima opțiunea cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal după decesul său, reprezintă o intervenție abuzivă în viața de familie a defunctului,

în considerarea dreptului constituțional la familie al oricărui cetățean român, prin crearea accesului soțului supraviețuitor, al descendenților, al ascendenților,

respectiv al rudelor în linie colaterală până la al patrulea grad inclusiv la datele medicale ale pacientului, doar în cazul în care acesta s-a aflat în imposibilitatea absolută de a-și exprima acordul privind prelucrarea datelor cu caracter personal după decesul său, se fac respectate drepturile omului și, implicit, drepturile pacienților.

Ținând seama de faptul că neadoptarea unor reglementări în regim de urgență și nerezolvarea problemelor stringente identificate în aplicarea legii ar putea conduce la încălcarea drepturilor fundamentale ale omului, statul fiind garant al drepturilor omului și trebuind să ia măsuri pentru asigurarea acestor drepturi,

și ținând cont de faptul că aceste elemente vizează interesul public și constituie situații extraordinare a căror reglementare nu poate fi amânată, în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

ARTICOL UNIC

La articolul 24 din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 51 din 29 ianuarie 2003, cu modificările și completările ulterioare, după alineatul (2) se introduc patru noi alineate, alin. (3) - (6), cu următorul cuprins:

"(3) În situația în care pacientul s-a aflat în imposibilitatea de a-și exprima consimțământul cu privire la informațiile prevăzute la art. 21 și a intervenit decesul acestuia, prin excepție de la prevederile art. 22, aceste informații pot fi furnizate, la cerere, următoarelor persoane, în ordinea de mai jos:

- a) soțului supraviețuitor;
- b) descendenților;
- c) ascendenților/tutorilor;
- d) rudelor în linie colaterală până la al patrulea grad inclusiv.

(4) Situațiile în care pacientul se află în imposibilitatea de a-și exprima consimțământul, conform prevederilor alin. (3), se reglementează prin normele de aplicare a legii.

(5) Persoanele prevăzute la alin. (3) vor depune la conducerea unității sanitare o declarație pe propria răspundere, potrivit dispozițiilor prezentei legi.

(6) Modelul declarației prevăzute la alin. (5) se va publica drept anexă la normele de aplicare a legii."

**PRIM-MINISTRU
NICOLAE-IONEL CIUCĂ**

Contrasemnează:

p. Ministrul sănătății,
Adriana Pistol,
secretar de stat

București, 1 martie 2023.
Nr. 6.
